



JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Põhja-Pärnumaa valla volinik Maarja Maranik
maarja.maranik@pparnumaa.ee

Teie 09.03.2026
Meie 16.03.2026

nr 20-1/1578

Vastus selgitustaotlusele

Lugupeetud proua Maranik

Vastuseks Justiits- ja Digiministeeriumi 09.03.2026 kirjale nr 20-1/1578 esitasite ministeeriumile täpsustavad küsimused. Märkite, et ministeerium on vastuskirjas avalikku huvi sisustanud kui ülekaalukat huvi kohaliku omavalitsuse või riigi elanike vaatest tervikuna. Palute täpsustada, millisel õiguslikul alusel kasutab ministeerium kohaliku omavalitsuse haldusaktide haldusjärelvalve algatamise eelduse sisustamisel "ülekaaluka avaliku huvi" kriteeriumi.

[Vabariigi Valitsuse seaduse](#) (VVS) § 75³ lõige 4 sätestab, et kui valdkonna eest vastutav minister või tema volitatud ametnik leiab, et kohaliku omavalitsuse üksuse haldusakt või selle andmata jätmine on õigusvastane ja rikub avalikku huvi, võib ta 30 tööpäeva jooksul haldusakti andmisest või sellest keeldumisest teadasaamisest arvates teha kirjaliku ettepaneku tunnistada haldusakt kehtetuks, viia see õigusnormidega vastavusse või anda nõutav haldusakt välja.

Võib argumenteerida, et igasuguse õigusvastase haldusakti andmine rikub kellegi õigusi ja kahjustab kohaliku omavalitsuse usaldusväarsust, rikkudes seega ka avalikku huvi. Kuna viidatud sättes on ettepaneku eeldusena eraldiseisvalt sätestatud nii haldusakti õigusvastasus kui ka avaliku huvi rikkumine, seisneb avaliku huvi rikkumise kriteerium seega milleski enamas kui lihtsalt haldusakti õigusvastasuses.

Teiseks sätestab VVS § 75³ lõige 4 ministeeriumi kaalutusõigust („võib“) selles, kas haldusjärelvalvet teostada ja sättes nimetatud ettepanekut esitada. Kaalutusõiguse teostamisel on igati loogiline lähtuda sellest, et ettepaneku esitamine on vajalik seda tõenäolisemalt, mida kaalukam on haldusaktiga rikutav avalik huvi. Arvestama peab ka seda, et järelvalve teostamine kohaliku omavalitsuse haldusaktide üle on põhiseaduse §-s 154 sätestatud kohaliku omavalitsuse enesekorraldusõiguse riive.

Kokkuvõttes on ministeerium seega kohaliku omavalitsuse tegevusse sekkumise vajalikkust hinnates ja sekkumise viisi kaaludes lähtunud sellest, kui kaalukat avalikku huvi kohaliku omavalitsuse õigusvastane haldusakt rikub.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Glen Roosaar
nõunik